

Undervannsroboten som styres med Xbox-kontroller

Søndag 25. september vil forskere ved UiT Norges arktiske universitet stå klare for å hjelpe publikum med å utforske fjæra, fortell de lokale organismene og deres betydning i økosystemet. Men pop-up forskningsstasjonen byr også på noe helt utenom det van

AV SOFIE LØCHEN SMEDSRUD | PUBLISERT 28. AUG. 2022 | OPPDATERT 21. SEP. 2022

Den virkelig store stjernen i showet er nemlig undervannsdronen *Blueye*. Roboten gir muligheten til å vise frem og observere marine dyr på havbunnen og i vannsøylen uten å forstyrre dem. Og det beste av alt: roboten kan styres med helt vanlige Xbox-kontroller.

- De som er vant med å game vil syns det er lett å styre *Blueye*. Det som er så kult er at *Blueye* er så robust av man kan gi den til folk som ikke er trent til å styre den med god samvittighet, sier Andreas Altenburger, førsteamanuensis og kurator for marine evertebrater ved Norges arktiske universitetsmuseum.

Undervannsdroner gjør forskning tilgjengelig for alle gjennom videostrømming.

- Man kan se hva som skjer under vann på sin egen telefon eller på skjermen fra museet. Det er utrolig fascinerende for eksempel en sjøpølse filtrere vann med tentakelen sine, helt uten å forstyrre dem, forteller Altenburger.

Publikum oppdaget nye arter

Altenburger er interessert i taksonomi (beskrivelse av nye arter), evolusjon (hvordan artene utvikler seg over tid) og biodiversitet (hvor mange arter finnes og hvor). Altenburger og forskerne ved UiT mener økt forståelse for biodiversitet som en helhet, og ikke bare i relasjon til klimaendringer og naturtap, har betydning langt utenfor havet.

- *Hvorfor er biodiversitet så viktig?*

- Hver art spiller en rolle i et komplekst nettverk av interaksjoner. Biodiversitet er så viktig fordi sunne økosystemer er avhengig av et mangfold av arter, dyr, planter, alger og mikroorganismer. Vi mennesker er avhengige av sunne økosystemer for luften vi puster og maten vi spiser, sier Altenburger.

- Å ta vare på biologisk mangfold er i menneskets interesse. Havet er et magisk, vakkert og komplekst sted som flere opplever under vannoverflaten, sier Altenburger.

En av måtene forskerne ønsker å engasjere ungdommer for biodiversitet på er gjennom folkeforskning ("citizen science"). Da kan de bidra til kartlegging, registrering og forskning igjennom applikasjonene *Artsoraklet* og *ArtsApp*.

Altenburger mener artsdatabankens app er et viktig verktøy for å rapportere arter i Norge.

- Flere øyne ser mer, og det har vært tilfeller hvor nye arter har blitt oppdaget av publikum med hjelp av forskere.

- Vitenskapsfolk er ofte interessert i sjeldne, uvanlige arter. Da glemmer man fort å rapportere de vanlige artene som finnes overalt. Men det er viktig å rapportere alle arter. Hvis ikke har man ikke datagrunnlaget til å sammenligne arter som er vanlige i dag, men kanskje ikke eksisterer i fremtiden, sier han.

Voksne blir som barn igjen

Altenburger gleder seg til å dele begeistringen sin for havet og å vise frem livet som finnes under vann i Tromsø.

- Vi opplever at voksne blir som barn igjen når de er på oppdagelsestur, enten de er alene i fjæra eller med barna, og fanget en tangsprell med sine egne hender. Det er morsomt, spennende og lærerikt.

[Utforsk fjæra og undervannsroboten *Blueye* på Telegrafbukta i Tromsø søndag 25. september mellom kl. 13-16.](#)

Meldinger ved utskriftstidspunkt 6. april 2025, kl. 16.24 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.